

1.1.2009 - 31.12.2011

Luontaishoidon palveluita Lapista ammattitaitoisesti ja turvallisesti

***Tekijät:** Aini Ojala, Petri Allen
Kuvat: Petri Allen, Jenni Laitinen
Paino: Sevenprint, Rovaniemi 2011*

Lähtökohta

Verkostot
Lapin luonto
Luonnontuotteet
Hyvinvointipalvelut
Turvalliset laadukkaat palvelutuotteet
Koulutuksella varmennettu ammattitaito

Suomalainen luonto ja luonnontuotteet ovat tärkeä lähtökohta hyvinvointipalveluiden ja – matkailun kehittämisessä. Suomen ja erityisesti Lapin luonnon tarjoamat korkealaatuiset raaka-aineet ja tuotteet sekä niiden jalostaminen hoitotuotteiksi ja palvelutuotteiksi tuovat työtä ja yrittäjyyttä koko tuotantoketjulle keräämisestä ja viljelystä tuotteiden valmistamiseen, käyttämiseen ja myymiseen asti. Tarvitaan luontaishoidon yrittäjiä, joiden työ ja asiakaspalvelu perustuvat varmistettuun osaamiseen ja ammattitaitoon. Tarvitaan laadukas, työelämän tarpeista rakennettu luontaishoidon koulutus.

Tulokset

Luontaishoidon koulutus

Lappilaiset luontaishoidon palvelutuotteet

Luontaishoidon palvelutuotteiden vaikuttavuustutkimus

Verkostoituminen ja työllistyminen luontaishoito- ja luonnontuotealalla

Yrittäjyyden edistäminen

Luontaishoidon koulutus ammattitutkinnoksi?

Opetussuunnitelma

Monimuoto-opiskelu

Henkilökohtaistaminen

PBL pedagogiikka

Työelämäyhteistyö

Koulutuksen osat

- Luontaishoidot ammattina
- Luontaishoidon perusteet
- Yrtti – ja turvehoidot
- Rentouttavat hoidot
- Luontaishoidon yrittäjyys

Asiantuntijaopettajat

Osaamisen varmistaminen näytöillä

Luontaishoidon koulutus valmisteltiin laajassa asiantuntijaverkostossa ja pilotoitiin hankkeen aikana. Se rakennettiin aikuisten ammatilliseksi lisäkoulutukseksi, jossa on vaatimuksena aikaisempaa osaamista. Työelämän edustajat ja valtakunnan tason asiantuntijaopettajat toimivat tiiviissä yhteistyössä hankkeen kanssa koulutuksen ja näyttöjen järjestämisessä. Opiskelu toteutettiin monimuoto- ja verkko-opiskeluna ongelmalähtöistä pedagogiikkaa (pbl) noudattaen. Pilottikoulutuksen kantavia teemoja olivat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, turvallisuus ja yrittäjyys.

Ammattitutkinnon rakenne

- ammattitaitovaatimukset
- arvioinnin kohteet ja kriteerit

Esitys ammattitutkinnoksi

Luontaishoidon turvallisuuspassi

Esitys tutkinnon perusteiksi

Työelämän esitykset tutkinnon tarpeellisuudesta

Luontaishoidon lisä – ja täydennyskoulutukset LAO:ssa

- aloitetaan keväällä 2012

Eri tahojen asiantuntijoiden ja viranomaisten tuella Rovaniemen koulutuskuntayhtymä on tehnyt Opetushallitukselle esityksen, että luontaishoidon ammattitutkinto vahvistetaan osaksi kansallista tutkintojärjestelmää. Esityksen liitteiksi on laadittu mm. esitys tutkinnon perusteista ammattitaitovaatimuksineen, arvioinnin kohteineen ja kriteereineen. Osaamisen varmistamiseksi rakennettiin näyttöjärjestelmä sekä luontaishoidon turvallisuuspassi, jotka myös pilotoitiin. Lapin ammattiopisto tarjoaa luontaishoidon koulutuksen osia jatkossa lisä- ja täydennyskoulutuksena sekä osana ammatillisten perustutkintojen vapaavalintaisia opintoja.

Lappilaisia luontaishoidon palvelutuotteita

Yrtti

Keruu

Valmistus

Hankkeessa toteutettiin yhteistoiminnallisen tuotekehitysprosessin mallia uusien palvelutuotteiden kehittämisessä. Siinä asiantuntijaryhmä toimi yhteistyössä tekijöiden kanssa kohden tavoiteltavaa päämäärää eli laadukasta ja turvallista luontaishoidon palvelutuotetta. Tuotekehitysprosessit aloitettiin alkumielikuvan luomisella, jossa etsittiin kehitettäväksi ne palvelut, joita työelämä tarvitsee ja joissa hyödynnetään lappilaisia luonnon raaka-aineita. Kahdelle tuotekehitysprosessille perustettiin tuotesuunnitteluryhmät. Ryhmät konsultoivat alan asiantuntijoita prosessin eri vaiheissa.

Valmis palvelutuote

Hoidon toteutus

Palvelutuotteiden kehittäly- ja testaustyötä tehtiin läpi koko pilottikoulutuksen osana muuta opetusta ja erityisesti työssäoppimisen jaksoilla, joiden aikana hoitopalveluja voitiin myös harjoitella ohjatusti. Jokainen opiskelija laati yhteisten palvelutuotteiden lisäksi itselleen vähintään yhden palvelutuotteen, jonka kehittäly saatettiin valmiiksi yrittäjyysopinnoissa hinnoitteluineen ja markkinointisuunnitelmineen. Lisäksi turvallisuuspassiopinnoissa tuotteille laadittiin turvallisuuskortti.

Hyvinvointia tutkituilla luontaishoidon palvelutuotteilla

Kylpyhoito

Saunahoito

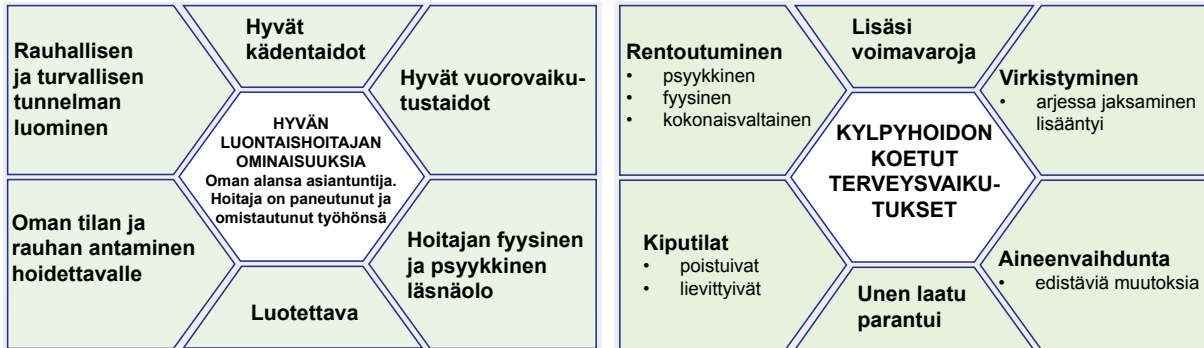

Opinnäytetyöt

Vaikuttavuustutkimuksen tavoitteena oli arvioida, miten lappilaisia luonnon raaka-aineita käyttävät luontaishoidot vaikuttavat terveyteen liittyvään hyvinvointiin. Tuotekehitysprosessiin valittiin kaksi palvelutuotetta, jotka valittiin sillä perusteella, että niille on kysyntää sekä Lapin asukkaiden että tänne saapuvien matkailijoiden hyvinvointipalveluja tarjoavissa yrityksissä. Lisäksi haluttiin, että niissä hyödynnetään lappilaisia luonnon raaka-aineita ja kansanperinteen mukaisia hoitokäytäntöjä. Ensimmäinen palvelutuote oli kertaluonteinen, ryhmämuotoinen saunahoito, jossa ryhmäläiset kuuluivat lähityöyhteisöön. Ryhmään kuului 3-4 henkilöä ja ryhmiä oli yhteensä 4. Saunartyksi valittiin koivu, jota käytettiin sekä luonnon raaka-aineena jalkahauteissa, löylyvedessä ja saunavastassa että hoitotuotteissa (saippua ja shampoo).

Tutkimustulokset ja johtopäätökset

Eronen, M. & Ollila, H 2011. Kataja sarjakylpyhoito. Kokemukset ja käsitykset luontaishoidoista.

1. Sarjahoitona toteutettava kylpyhoito edistää terveyteen liittyvää hyvinvointia ja työkykyä
2. Pienryhmässä toteutettu saunahoito tarjoaa varteenotettavan keinon yhteisölliseen työhyvinvoinnin edistämiseen
3. Turvallisissa luontaishoidoissa on tärkeä käyttää analyysoituihin tietoihin perustuvia tuotteiden valmistusprosesseja ja vaikuttavien aineiden annosteluja
4. Luontaishoitajan työ on kokonaisvaltaista asiantuntijatyötä

Koukkula R. 2011. Luontaishoidoista terveyteen liittyvää hyvinvointia.

Toinen palvelutuote oli 5 kerran sarjahoitona toteutettu kylpyhoito, jossa kylpy-yrtiksi valittiin kataja. Hoitoon sisältyi kylvyn jälkeen toteutettu kehon sively neutraalilla öljyllä. Kylpyhoidon kohderyhmänä olivat perusterveet työikäiset henkilöt, yhteensä 9 henkilöä. Tutkimuksessa käytettiin sekä laadullisia että määrällisiä mittareita. Luontaishoidot toteutettiin hankkeen pilottikoulutukseen osallistuneiden ohjattuna työssäoppimisena. Rovaniemen ammattikorkeakoulu vastasi vaikuttavuustutkimuksesta, joka toteutui pääosin ohjattuna opiskelijatyönä. Hankkeelle valmistui 5 opinnäytetyötä ja yliopettaja Rauni Koukkulan toimittama tutkimusraportti.

Yrittäjyys ja yritysverkostot

Yrityksiä

- ApuAnna
- e-Coach Marko Vapa
- Kulkurin Hoitava Kämmen
- Lapitar
- Marjamaan puutarha
- Saromia - Hyvän Olon Terveyspiste
- Shamaanin Ohojelmapalvelu
- Tmi Linda Pillai

Yhteistyökumppaneita

- Sari Raaterova, Luontaisterapia
- Airi Koljonen, Hoitopiste Kamomilla
- Minna Holm, Santas Beauty
- Salme Koskela, Koulutus- ja tutkimuskeskus ERC-Innovation

Hankkeen pilottikoulutuksen alkaessa opiskelijoilla oli 8 yritystä ja hankkeen aikana perustettiin 4 uutta yritystä. Yksi yritys lakkautettiin uuden tieltä. Koulutuksessa oli mahdollisuus opiskella 5 opintoviikon laajuiset yrittäjyysopinnot ja suorittaa yrittäjyysnäyttö. Opintojen keskeistä sisältöä olivat liiketoimintasuunnitelman ohella tuotekehitysprosessin viimeistely ja ansaintaketjut.

Hankkeen aikana perustetut yritykset

- Hyvinvointi Tuulia
- Lindan Luomula
- Luontaishoitola Natural Beauty
- Tarja Taavo Työnohjaus ja Luontaishoidon palvelut

Luontaishoidon yritykset verkottuvat keskenään ja toimivat yhteistyössä esimerkiksi matkailuyritysten alihankkijoina. Yrittäjät ovat perustaneet ryhmän sosiaaliseen mediaan ja sen avulla pidetään yhteyttä. Suunnitteilla on myös uudenlaista yrittäjyyttä esimerkiksi palvelun tarjoajien ja tuottajien rajapintaan. Yrittäjien tueksi on järjestetty verkostotapaamisia ja tehty aloitteita uusista hankkeista, jotka kohdentuisivat yrittäjien edellytysten ja ansaintaketjujen vahvistamiseen.

Yhteistyöllä potkua hyvinvointiyrittäjyyteen

DETRIA

lapland
naturals

**SANTA
SPORT**

LEVI CENTER
hullu poro

Luontaishoidon palveluita Lapista ammattitaitoisesti ja turvallisesti – hanke.

- kuuluu Manner-Suomen ESR-ohjelman Pohjois-Suomen osioon
- Lapin ammattiopisto hallinnoi
- Lapin ELY-keskus on rahoittajaviranomainen
- kustannusarvio 521 549€
- toteutusaika 1.1.2009 – 31.12.2011
- hankkeen pilottikoulutus ajoittuu 14.9.09 – 31.5.2011

ROVANIEMEN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto